

«In project cun caracter da piunier per la Svizra»

Project «Medias Rumantschas» – in emprim pass pratigabel, finanziabel ed attractiv per tut ils utilisaders

CUN MARKUS SPILLMANN HA DISCURRI
MARTIN CABALZAR

■ **En connex cun la preschentanziun dal project «Medias Rumantschas» ha La Quotidiana discurre cun Markus Spillmann ch'ha accompagnà la grupa da project sco cusseglader extern. Quai sco anteriur manader publicistic e schefredactor da la renomada «Neue Zürcher Zeitung» (NZZ). El dispona d'ina vasta experienza sin il sector da las medias, da l'economia, da la politica interna e da las relaziuns internaziunalas. Markus Spillmann è plinavart vegni elegi dal cussegl federal en la commissiun da medias, el presidia il cussegl da fundaziun dal Cussegl da pressa svizzer e funcziuna actualmain era sco parsura da l'Institut da pressa internaziunal. El è cumproprietari e mainagestiu da l'interpresa Spillmann Publizistik, Strategie, Management.**

Tut las medias èn avant grondas sfidas

Co giuditgais Vos la situaziun actuala da la pressa svizra?

Markus Spillmann: La pressa stat avant grondas sfidas. Tut las chasas edituras han da sbatter cun ils medems problems: Las entradas d'inserats sa reduceschan a moda dramatica ed er il dumber d'utilisaders (lecturs) va en digren. Las purschidas publicisticas online creschan bain. Quai na tanscha dentant betg per cumpensar las sperdidas d'entradas tar il product da print, quai tant pli che las entradas da reclama en blier pli bassas tar versiuns digitalas. Quai sa manifestescha alura sin las redaziuns che ston lavurar sut grond squitsch da custs. Jau tem perquai ch'i vegnia a dar ulteriuras reduziuns da piazzas e sistidas da products.

Co po la pressa dar dumogn a las sfidas da la transformaziun digitala?

Bleras chasas edituras prestan gia enorm blier sin il champ digital, e blier è era gist. Dentant, i fa prescha. Sch'ins observa il svilup sin plaun internaziunal sa mussi ch'i va significantmain meglier cun chasas edituras ch'han cumenzà baud cun la transformaziun digitala, han realisà quella consequentmain e procurà sper la publicistica per ulteriuras funtaunas d'entradas lucrativas ed èn prontas da reinvestar ina part da questas entradas en il sector principal, resp. en la credibilitad da lur products publicistics. Pertge mo uschia èsi pussaivel da meglier l'output schurnalistic che sto en l'avegnir vegnir finanzià per gronda part senza las entradas da reclama. Quai dastgass puspè avair in effect positiv sin la prontadad da pajar tar las utilisadras ed ils utilisaders. Dasperas datti era chasas edituras che sa concentreschan primarmain sin optimar il radius da derasaziun e che dovran uschia plitost dapli «Content» che schurnalissem da qualitat.

Mantegnair print per ils proxims onns e preparar il digital

Datti atgnamain criteris generalmain valaivels per la qualitat schurnalistica u n'èsi betg plitost uschia che scadin tgapescha insatge auter sut qualitat?

Qualitat vegn savens giuditgada tar il singul utilisader tenor predilezziuns persunalas resp. parita exteriura. Quali-

L'antierur schefredactor da la NZZ Markus Spillmann ha accompagnà il project «Medias Rumantschas» sco cusseglader extern. MAD

tad en il schurnalissem ha dentant da far fitg blier cun inschign professional, cun process, cun resguardar reglas e criteris ch'èn independents da posiziuns, da la furma da preschentanziun e da la moda da derasaziun. Il «Blick» porta sensaziuns, gea, quai na vul dentant betg dir ch'il medem cuntegn è perquai retschertgà pli mal che tar La Quotidiana. Per persunas che n'èn betg da la branscha è quai grev da chapir. Qua fiss la branscha dumandada da far dapli per far chapavel tge che schurnalissem munta effectivmain.

Pli pauc inserats e pli pauc abunents

Vegn l'avegnir a vegnir dominà totalmain da las medias gratuitas u datti er en l'avegnir in potenzial da persuas ch'èn prontas da pajar dapli per products da qualitat?

Jau vom da quai anor che la questiu, sche cuntegns custan u betg, è plitost ina dumonda dal model publicistic da fatschenta che da la qualitat. Tgi ch'ha en mira la derasaziun persula sto tegnair ils obstachels respectivs per ils utilisaders extrem a bass. Tgi che sa focussescha dentant sin ina nischa po cuntanscher ina seleziun sur stimuls da pretsch. Il problem dals cuntegns schurnalistics è deplorablmain ch'èl èn products d'extrem curta durada che na pon dentant betg vegnir examinads dal consumant avant sia cumprà. Els èn strusch da considerar en il medem mument sco exclusivs. Sin il sector digital na promova il consum era betg l'image perquai che nagina sa sche jau legel uss in artigel en la NZZ u en «20 Minuten» sin mes Pad. Or da questa optica è la prontadad da pajar fitg colliada cun ina marca, resp. cun las aspectativas colliadas cun ina marca u in product d'event. En vista ad in niz detretschà ed individualisà dals cuntegns en il sector digital è gist quai adina pli difficil. Difficil èsi cuntanzunt era da demonstrar a moda plausibla che cuntegns schurnalistics ston sa differenziar pli clermain da cuntegns betg schurnalistics.

La pressa rumantscha ha sper sia incumbensa d'infurmar e divertir er ina funcziun eminent impurtanta (raison d'être) per la promoziun da la lingua. È sut quest aspect in ulteriur sustegn dal maun public legitimà?

L'infurmaziun cuntinuanta davart l'actualitad er en furma scritta è da muntada essenziala per la tgira e promoziun da la lingua. Senza promoziun entras il maun public na dessia entaifer curt temp nagina purschida da medias en lingua rumantscha pli.

Nua giaschan – ord Vossa optica da dadora – ils problems specifics da la pressa rumantscha?

Sper las sfidas structuralas gia menziunadas che valan per tut las chasas edituras èn las chasas edituras rumantschas confruntadas supplementarmain cun in extrem pitschen martgà ch'è ultra da quai linguisticamain ferm fragmentà pervi da ses tschintg idioms.

Vus Rumantschs essas disads cun vias taissas

Tge strategies e soluziuns pussaivlas vesais Vos per l'avegnir da la pressa rumantscha? U èn las medias da print insumma in model scadent entaifer la Rumantschia?

Cun il project «Medias Rumantschas 19» vegn fatg in emprim pass da colliar ils proxims onns las forzas tranter ils purschiders privats ed RTR e da sviluppar vinavant sin basa da partenaris equivalentes la purschida da medias existents. Print ha – sco gia menziunà – ina funcziun eminent impurtanta. Ins na vegn dentant betg a pudair renunziar da planisar vinavant per in avegnir nua ch'il product da print na «funcziuna» betg pli. Quai na vul dentant betg exnum dir ch'i na dettia betg pli gasettas rumantschas. Quellas han dentant eventualmain in'otra funcziun ed in'otra furma ch'oz. Saja quai ch'ellas na cumparan betg pli uschè savens sco oz, saja quai ch'ellas vegnan concepidas sco cumplessaziun tar ina purschida digitala, saja quai che las differentas atgnadads ed ils differentes interess na vegnan betg preschentanads a moda colliada autramain.

Pauc innovativ e nagut revoluziunar?

Vus accompagnais il project «Medias Rumantschas» ch'è vegni instradà e timunà da la Lia Rumantscha. En tge funcziun e cun tge incumbensa?

Jau accumpogn il project dapi il november 2018 sco cusseglader extern – per incumbensa da la Lia Rumantscha – bain perquai ch'jau, sco «ester da la Basa» e betg Rumantsch, dentant cun ina lunga experienza sin il sector da las medias, hai tar tut ils partenaris pressapau la medema proximitad resp. la medema distanza.

La finala decida il consumant

Il Grischun è ina regiun bain dotata cun gasettas. Quant ditg po il Grischun sa lubir il luxus da trais gasettas quotidianas, ina gassetta gratuita e dapli ch'in tozzel gasettas localas?

Nus stgaffin in model che garantescha da mantegnair cun meds dal maun public la cuntinuitad dals titels da print existents per ils proxims onns. Dentant sco menziunà: I dovra novas ideas e la voluntad da tut ils pertutgads da sa laschar en sin insatge nov, pertge la finala decidan ils consumants en tge furma ch'els vulan vegnir infurmads. E sin il sector da la digitalisaziun vegnan la Surselva u l'Engiadina a sa sviluppar tut auter che Turitg ed il rest dal mund.

Realistic, finanziabel ed attractiv per il consumant

Oriundamain vulevan la Lia Rumantscha exnum remplazzar La Quotidiana entras ina nova plattafurma purmain digitala u entras in magazin emnil u mensil. La finala han ins dentant tuttina preferì da restar tar la gassetta dal di surregiunala. Per qual motiv?

Na, uschia na vesel jau betg quai. Tar la FMR na sa tracti betg da mantegnair ina singula gassetta, mabain da procurar a tuts interessads ina purschida da texts da qualitat e quai tant en ils tschintg idioms sco en rumantsch grischun.

Quai fa la anr dentant era gia fin qua. Pia betg in pass fitg innovativ e revoluziunar?

En il mument e quai la soluziun la pli raschunaivla perquai ch'ella è era finanziabla en vista al fatg ch'ins vul mantegnair l'optica surregiunala e resguardar tut ils idioms ed il rumantsch grischun. Sin basa digitala porscha RTR gia ina buna purschida d'infurmaziun surregiunala. Nus na s'exprimin betg per il status quo, mabain avain encuri sin fundament dal status quo ina soluziun per in problem ch'avev probablamain manà a la situaziun ch'il provediment quotidian cun il pled scrit n'avev betg pli existi en la Rumantschia. Igl è in emprim pass ch'è pratigabel, finanziabel ed attractiv per il consumant. Quai stgaffescha temp e sparzi e dat a tut ils partenaris la pussaivladad da far experientschas cun ina nova collavuraziun.

Martgà pitschen e ferm fracziunà

Tge è pia propi nov vi dal nov concept e nua vesais Vos las pli grondas schanzas da quel?

Nov è che la redaziun da la FMR lavura en stretga collavuraziun cun la redaziun dad RTR e procura per cuntegns e texts che stattan a disposiziun a moda eguala per tut ils partenaris sin ina plattafurma cuminaivla. La FMR sa concentrescha primarmain sin contribuziuns approfondidas e sin analisas, RTR.ch furnescha – resguardond las stipulaziuns da la concessiun – plitost novitads ed actualitad. En quest connex vala il princip dal «dar e prender». Tgi che fa adiever sco partenari da cuntegns sto era metter a disposiziun sia prestaziun. Collià cun quai è era la pussaivladad da sa cunvegner directamain davart la planisaziun da resursas e temas tranter las redaziuns, cun trair a niz las differentas cumpetenzas, cun meglierar la qualitat entras scolaziun e perfecziun per uschia la finala er agumentar l'attractivitad dal «schurnalissem rumantsch», gist per principiants u per persunas che vulan midar professiun. E quai tut senza che las singulas chasas edituras u redaziuns stoppian renunziar a lur independenza. Or da questa optica ha il project tutavia in caracter da piunier per l'entira Svizra.

Colliar medias privatas cun RTR

Tut ils partenaris han bain sutscrit oz ina charta sco declaranza da voluntad per la cooperaziun. Ils detagls da questa cooperaziun pragmatica n'èn dentant anc betg enconuschents e ston anc vegnir negoziads e fixads en cunvegns da prestaziun. Tuttina duai il project vegnir realisà cun ina nov'equipa gia a partir da Bumaun 2020. N'è quai betg fitg ambiziunà?

Vus Rumantschs essas gea disads cun vias taissas! Dentant serius: Nus essan bain sin via. Cun in zichel buna voluntad e marschar cun pass speditivs è quai absolut realistic.

Tge cussegl dais Vos a la nova schefredactura u al nov schefredactor da las Medias Rumantschas?

Tgi che sa qualifitgecha per ina tala funcziun sa nua ch'el sa tschertgar cussegl. Tant è dentant tschert: Betg or da la gassetta.